

а) урожайності продукції садівництва:

$$\Delta_{ур} = СВ_{ур} - СВ_{пл} = 134,00 - 107,00 = +27,00 \text{ грн};$$

б) постійних витрат на 1 га багаторічних насаджень:

$$\Delta_{ПВг} = СВ_{ПВг} - СВ_{ур} = 142,00 - 134,00 = +8,00 \text{ грн};$$

в) змінних витрат на 1 ц продукції садівництва:

$$\Delta_{ЗВ} = СВ_{ф} - СВ_{ПВг} = 140,00 - 142,00 = -2,00 \text{ грн}.$$

Порівняння розрахунків за формулами (2) та (3) показало, що результати аналізу суттєво відрізняються. Так, собівартість ягід смородини збільшилась за рахунок урожайності не на 32,98 грн, а на 27,00 грн, а за рахунок витрат — не на 0,02 грн, а на 8,00 грн збільшилась за рахунок постійних витрат на 1 га та зменшилась на 2,00 грн. за рахунок змінних витрат на 1 ц продукції. Таким чином, остання з розглянутих методик уточнює вплив факторів на собівартість виробленої плодоягідної продукції і дозволяє зробити правильні висновки за результатами проведеного аналізу.

Отже, аналіз виробництва продукції садівництва необхідно здійснювати комплексно, аналізуючи обсяг виробленої продукції, витрати на її виробництво та собівартість, вивчаючи при цьому вплив урожайності культури, змінних витрат на 1 ц продукції садівництва та постійних витрат на 1 га багаторічних насаджень на собівартість продукції садівництва.

О. В. Коновалова, аспірантка
Київський національний економічний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ ГІРНИЧОРУДНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Щоб відповідати сучасним вимогам, методика економічного аналізу повинна наближатися до життєвих потреб підприємства, відповідати повсякденним запитам управління, бути надійним економічним інструментом управління підприємством [1]. Але на практиці ще є багато ситуацій, коли це положення не виконується. Це повною мірою стосується аналізу оборотних активів на підприємствах гірничорудної промисловості та, зокрема, їх нормування.

Слід відзначити, що послаблення уваги до нормування оборотних активів виявилось задовго до початку ринкових реформ. Відбулося це через наступні причини. По-перше, держава відмовилася від фінансування приросту оборотних активів за рахунок зменшення залишку прибутку, що підлягає сплаті до бюджету. По-друге, перервався зв'язок між кредитуванням матеріальних запасів і затрат та величиною нормативу оборотних активів. По-третє, надмірна складність і деталізація методики нормування робила її малопридатною для мобільного управління коштами і ресурсами підприємства. В результаті, норматив оборотних активів зник не тільки зі звітності, але й взагалі з поля зору підприємств [2, 3].

Однак послаблення уваги підприємств гірничорудної галузі до планування оборотних активів відбулося, головним чином, у зв'язку з дією зовнішніх факторів. Сама ж внутрішня потреба в раціональному управлінні оборотними активами не тільки залишилась, але й загострилась. Справа в тому, що на підприємствах гірничорудної промисловості, які переживають зараз не найкращі часи, нормування оборотних активів або зовсім відсутнє, або має дещо спотворений вигляд. У зв'язку з нестійким економічним становищем в країні нормативи розраховуються не за науково обґрунтованими методиками (які, до речі, також потребують перегляду), а, наприклад, за фактичними даними минулого періоду тощо.

Враховуючи вищевикладене, можна відзначити, що, на нашу думку, нормування — це не пережиток командно-адміністративних методів господарювання, а дуже ефективний засіб управління оборотними активами в часи перехідної економіки, але кожне підприємство повинно встановлювати нормативи суто індивідуально, враховуючи свої потреби та специфіку господарської діяльності.

Отже, необхідно відроджувати практику нормування оборотних активів підприємств гірничорудної галузі на новому якісному рівні. Кроками в цьому напрямку могли б бути:

- планування загальної потреби в оборотних активах без поділу їх на нормовані і ненормовані статті;
- перехід до укрупнених методів розрахунку потреби в оборотних активах з наступною їх деталізацією за статтями;
- використання типових норм і нормативів оборотних активів по галузях української економіки;
- загальна стабілізація економічної ситуації в країні;

— продовження економічного експерименту на підприємствах гірничорудної промисловості.

Література

1. Павленко А. Ф., Чумаченко М. Г. Трансформація курсу «Економічний аналіз діяльності підприємства»: Наукова доповідь. — К.: КНЕУ, 2001. — 88 с.
2. Литвин М. И. Как определять плановую потребность предприятия в оборотных средствах // Финансы, 1996. — № 10. — С. 10.
3. Петленко Ю. В. Проблеми забезпечення оборотними коштами виробничих підприємств в умовах економічної кризи // Фінанси України, 1998. — № 9. — С. 106.

О. В. Копитко, викладач

Львівського технікуму залізничного транспорту

АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ПРИБУТКУ ВІД ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ «УКРЗАЛІЗНИЦІ»

Економічний аналіз доходів і фінансових результатів на підприємствах «Укрзалізниці» має свої особливості, які полягають у порядку формування та методиці розрахунку грошових надходжень. Тобто основою для аналізу є інформаційні потоки, які визначаються системою бухгалтерського обліку на підприємствах «Укрзалізниці».

Так, доходами від перевезень називаються грошові засоби, які передаються залізниці за виконану нею перевізну роботу в своїх межах. Оскільки дохідні надходження не належать до оборотних засобів залізниці, то їх враховують у відділі дохідних надходжень фінансової служби на основі «Плану рахунків бухгалтерського обліку основної діяльності залізниці». В цьому плані існує декілька рахунків другого порядку, які надають тільки при обліку виручки і дохідних надходжень.

Для збору грошових надходжень, які складають поняття виручки, «Укрзалізниця» в установах банку відкриває підсобні та основні дохідні рахунки, а також централізований дохідно-розподільний рахунок «Укрзалізниці».

На підсобні дохідні рахунки поступає виручка від станцій, а також платежі від клієнтури при централізованих розрахунках через ТехПД. Тому такі рахунки відкриваються в установах